

**Uchwała Nr 46 /2019
Zarządu Powiatu Grodziskiego
z dnia 6 lutego 2019 roku**

w sprawie wytycznych przy sporządzaniu sprawozdań finansowych przez jednostki organizacyjne Powiatu Grodziskiego

Na podstawie art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie powiatowym (j. t. Dz. U z 2018 r. poz. 995 ze zm.) w związku z art. 4 ust. 1 i art. 51 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (j. t. Dz. U. z 2018 r. poz. 395 ze zm.) oraz rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13.09.2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2017 r. poz. 1911 ze zm.) Zarządu Powiatu Grodziskiego uchwała, co następuje:

§ 1

1. Ustala się wykaz jednostek organizacyjnych Powiatu Grodziskiego zobowiązanych do sporządzenia sprawozdań finansowych zgodnie z załącznikiem Nr 1 do niniejszej uchwały.
2. Sprawozdanie finansowe, o którym mowa w ust. 1 składa się z:
 - 1) bilansu,
 - 2) rachunku zysków i strat (wariant porównawczy),
 - 3) zestawienia zmian w funduszu,
 - 4) informacji dodatkowej.
3. Jednostki organizacyjne wymienione w załączniku Nr 1 zobowiązane są do złożenia łącznie ze sprawozdaniem finansowym arkuszy dotyczących wzajemnych rozliczeń wg wzorów określonych w § 2.
4. Wytyczne w sprawie sporządzenia informacji dodatkowej zostały określone w załączniku Nr 2.

§ 2

1. Ustala się wzory arkuszy wzajemnych rozliczeń zgodnie z załącznikiem Nr 3 do niniejszej uchwały:
 - 1) arkusz wzajemnych rozliczeń – wyłączenia do bilansu,
 - 2) arkusz wzajemnych rozliczeń – wyłączenia do rachunku zysków i strat,
 - 3) arkusz wzajemnych rozliczeń do zestawienia zmian w funduszu jednostki.
2. Zobowiązuje się kierowników jednostek organizacyjnych Powiatu Grodziskiego wymienionych w załączniku Nr 1 do niniejszej uchwały do prowadzenia ewidencji księgowej wzajemnych rozliczeń należności i zobowiązań, przychodów i kosztów, funduszu jednostki na koncie pozabilansowym 976 - „Wzajemne rozliczenia między jednostkami”.

§ 3

Wydział Finansowy Starostwa Powiatu Grodziskiego weryfikuje przedłożone jednostkowe sprawozdania finansowe oraz arkusze wzajemnych rozliczeń i sporządza łączne sprawozdanie finansowe po dokonaniu wzajemnych rozliczeń.

§ 4

Zobowiązuje się kierowników jednostek organizacyjnych do publikacji sprawozdań finansowych zgodnie z § 34 ust. 9 i 10 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13.09.2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej.

§ 5

Wykonanie uchwały powierza się Skarbnikowi Powiatu Grodziskiego oraz kierownikom jednostek organizacyjnych.

§ 6

Traci moc Uchwała Nr 519/2014 Zarządu Powiatu Grodziskiego z dnia 19 marca 2014 w sprawie dokumentacji sporządzanej przez jednostki organizacyjne Powiatu Grodziskiego w zakresie wzajemnych rozliczeń należności i zobowiązań, przychodów i kosztów oraz funduszu jednostki.

§ 7


Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i ma zastosowanie po raz pierwszy do sprawozdań finansowych sporządzanych za rok 2018.

Podpisy członków Zarządu Powiatu Grodziskiego:

STAROSTA


Marek Wieźbicki

WICESTAROSTA


Krzysztof Filipiak

Członek Zarządu

Krzysztof Markowski

Członek Zarządu

Michał Śliwiński

Sprawdzono pod względem
formalno-prawnym

01.02.2019.
data

RADCA PRAWNY

Hanna Zarańska
WA 4692

**Załącznik Nr 1
do Uchwały Nr 46 /2019
Zarządu Powiatu Grodziskiego
z dnia 6 lutego 2019 roku**

Wykaz jednostek organizacyjnych Powiatu Grodziskiego

1. Powiatowy Urząd Pracy w Grodzisku Mazowieckim,
2. Dom Pomocy Społecznej w Izdebnie Kościelnym,
3. Powiatowy Inspektorat Nadzoru Budowlanego w Grodzisku Mazowieckim,
4. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Grodzisku Mazowieckim,
5. Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Grodzisku Mazowieckim,
6. Powiatowy Zarząd Dróg w Grodzisku Mazowieckim,
7. Powiatowe Centrum Usług Wspólnych w Powiecie Grodziskim,
8. Starostwo Powiatu Grodziskiego w Grodzisku Mazowieckim,
9. Zespół Szkół Nr 1 w Grodzisku Mazowieckim,
10. Zespół Szkół im. Hipolita Szczerkowskiego w Grodzisku Mazowieckim,
11. Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Grodzisku Mazowieckim,
12. Publiczne Ognisko Plastyczne im. Jana Skotnickiego w Grodzisku Mazowieckim,
13. Zespół Szkół Technicznych i Licealnych Nr 2 w Grodzisku Mazowieckim,
14. Zespół Szkół Nr 1 w Milanówku,
15. Zespół Szkół Nr 2 im. gen. Józefa Bema w Milanówku.

Wytyczne w sprawie sporządzenia informacji dodatkowej

1. Części informacji dodatkowej

Informacja dodatkowa składa się z dwóch części:

- 1) część I - „Wprowadzenie do sprawozdania finansowego”,
- 2) część II - „Dodatkowe informacje i objaśnienia”.

1.1. Wprowadzenie do sprawozdania finansowego

Część I, czyli „Wprowadzenie do sprawozdania finansowego”, obejmuje podstawowe dane, które mają na celu identyfikację jednostki. Te informacje obejmują w szczególności:

- 1) nazwę jednostki,
- 2) siedzibę jednostki,
- 3) adres jednostki,
- 4) podstawowy przedmiot działalności,
- 5) wskazanie okresu objętego sprawozdaniem,
- 6) omówienie przyjętych zasad (polityki) rachunkowości,
- 7) inne informacje.

1.2. Dodatkowe informacje i objaśnienia

Część II, czyli „Dodatkowe informacje i objaśnienia”, zawiera natomiast informacje dotyczące w szczególności:

- 1) wybranych pozycji bilansu – jest to przeważający zakres II części informacji dodatkowej,
- 2) odpisów aktualizujących, kosztu wytworzenia środków trwałych w budowie,
- 3) przychodów i kosztów incydentalnych oraz o nadzwyczajnej wartości,
- 4) innych informacji, które mogłyby w istotny sposób wpłynąć na ocenę sytuacji majątkowej, finansowej oraz wynik finansowy jednostki.

2. Charakterystyka poszczególnych wierszy informacji dodatkowej

2.1. Wprowadzenie do sprawozdania finansowego

Wprowadzenie do sprawozdania finansowego obejmuje w szczególności:

- 1) **nazwę jednostki** – w przypadku sprawozdania jednostkowego należy podać nazwę jednostki budżetowej. W sprawozdaniu łącznym JST podaje się nazwę JST, w tym:
 - a) **siedzibę jednostki** - w przypadku sprawozdania jednostkowego należy podać siedzibę jednostki budżetowej. W sprawozdaniu łącznym JST podaje się siedzibę JST,
 - b) **adres jednostki** - w przypadku sprawozdania jednostkowego należy podać adres jednostki budżetowej. W sprawozdaniu łącznym JST podaje się adres JST,
 - c) **podstawowy przedmiot działalności jednostki** – zgodnie ze statutem danej jednostki budżetowej. Omawiając podstawowy przedmiot działalności jednostki, należy ogólnie opisać podstawowy przedmiot działalności JST,
- 2) **wskazanie okresu objętego sprawozdaniem** – np. za 2018 r. – od 1.1.2018 r. do 31.12.2018 r.

- 3) **wskazanie, że sprawozdanie finansowe zawiera dane łączne, jeżeli w skład jednostki nadrzędnej lub JST wchodzi jednostki sporządzające samodzielne sprawozdanie finansowe** – dotyczy sprawozdania finansowego JST,
- 4) **omówienie przyjętych zasad (polityki) rachunkowości, w tym metod wyceny aktywów i pasywów (także amortyzacji).**

W tym punkcie do sprawozdania finansowego podawane są informacje dotyczące przyjętych przez jednostkę rozwiązań (zasad, metod, sposobów) spośród wielu dopuszczonych do stosowania przepisami, które zostały wybrane przez daną jednostkę, gdyż miała takie prawo.

Przykładowo mogą one dotyczyć:

- a) metod wyceny rzeczowych składników majątkowych, np. materiałów (w cenach nabycia/zakupu czy też ewidencyjnych),
- b) sposobu wyceny inwestycji krótkoterminowych,
- c) zasad dokonywania odpisów aktualizujących wartość aktywów,
- d) zasady ustalania odpisów z tytułu trwałej utraty wartości oraz rozliczeń międzyokresowych czynnych i biernych,
- e) zasad ewidencji i rozliczania kosztów,
- f) sposobu prowadzenia kont ksiąg pomocniczych dla poszczególnych grup rzeczowych składników aktywów obrotowych – kierownik jednostki, uwzględniając rodzaj i wartość poszczególnych grup rzeczowych składników aktywów obrotowych posiadanych przez jednostkę, podejmuje decyzję o stosowaniu jednej z następujących metod prowadzenia kont ksiąg pomocniczych dla tych grup składników:
 - ewidencja ilościowo-wartościowa, w której dla każdego składnika ujmuje się obroty i stany w jednostkach naturalnych i pieniężnych,
 - ewidencja ilościowa obrotów i stanów prowadzona dla poszczególnych składników lub ich jednorodnych grup wyłącznie w jednostkach naturalnych. Wartość stanu wycenia się przynajmniej na koniec okresu sprawozdawczego, za który następują rozliczenia z budżetem z tytułu podatku dochodowego dokonane na podstawie danych rzeczywistych,
- 5) **inne informacje** – w tej pozycji podaje się inne istotne informacje niewyszczególnione w punktach 1-4, dotyczące ogólnych zagadnień związanych z daną jednostką i jej działalnością.

2.2. Dodatkowe informacje i objaśnienia

2.2.1 Pozycje od 1.1 do 1.16.

2.2.1.1. Szczegółowy zakres zmian wartości grup rodzajowych środków trwałych, wartości niematerialnych i prawnych, zawierający stan tych aktywów na początek roku obrotowego, zwiększenia i zmniejszenia z tytułu: aktualizacji wartości, nabycia, rozchodu, przemieszczenia wewnętrznego, oraz stan końcowy, a dla majątku amortyzowanego – podobne przedstawienie stanów i tytułów zmian dotychczasowej amortyzacji lub umorzenia.

Dane w tej pozycji powinny wynikać z kont:

- 1) 020 „Wartości niematerialne i prawne”,
- 2) 011 „Środki trwałe”,
- 3) 013 „Pozostałe środki trwałe”,
- 4) 014 „Zbiory biblioteczne”,
- 5) 016 „Dobra kultury”,
- 6) 017 „Sprzęt wojskowy”,
- 7) 071 „Umorzenie środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych”,
- 8) 072 „Umorzenie pozostałych środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych oraz zbiorów bibliotecznych”,
- 9) 077 „Umorzenie sprzętu wojskowego”.

Zatem w tej pozycji należy wykazać informacje w zakresie wartości początkowej, umorzenia i wartości netto – tak aby pokazać powiązanie z aktywami bilansu. Powyższe dane należy przedstawić w formie poniższych tabel.

Tabela 1. Zmiana wartości początkowej WNiP*

Lp.	Wyszczególnienie (lista przykładowa)	Wartość początkowa -stan na początek roku obrotowego	Zwiększenia					Zmniejszenia					Wartość początkowa -stan na koniec roku obrotowego (3+8-13)
			Nabycie	Przemiesz- czenie wewnętrzne	Aktualizacja	Inne zwiększenia	Zwiększenia ogółem (4+5+6+7)	Rozchód	Przemiesz- czenie wewnętrzne	Aktualizacja	Inne zmniejszenia	Zmniejszenia ogółem (9+10+11+12)	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1.	Licencje i prawa autorskie dotyczące oprogramowania komputerowego												
2.	Pozostałe wartości niematerialne i prawne												
	Wartości niematerialne i prawne - ogółem												

* Wskazana oddzielna tabela dla WNiP umarzanych w czasie i umarzanych jednorazowo

Tabela 2. Zmiana wartości umorzenia WNiP*

Lp.	Wyszczególnienie (lista przykładowa)	Umorzenie -stan na początek roku obrotowego	Zwiększenia umorzenia					Zmniejszenia umorzenia					Umorzenie- stan na koniec roku obrotowego (3+8-13)
			Amortyzacja za rok obrotowy	Aktuali- zacja	Przemiesz- czenia wewnętrzne	Inne zwiększenia	Zwiększenia ogółem (4+5+6+7)	Rozchód	Przemiesz- czenie wewnętrzne	Aktuali- zacja	Inne zmniejszenia	Zmniejszenia ogółem (9+10+11+12)	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1.	Licencje i prawa autorskie dotyczące oprogramowania komputerowego												
2.	Pozostałe wartości niematerialne i prawne												
	Wartość umorzenia wartości niematerialnych i prawnych - ogółem												

* Wskazana oddzielna tabela dla WNiP umarzanych w czasie i umarzanych jednorazowo.

Tabela 3. Zmiana wartości netto WNiP

Lp.	Wyszczególnienie (lista przykładowa)	Wartość netto wartości niematerialnych i prawnych na początek roku obrotowego (wartość początkowa minus umorzenie)	Wartość netto wartości niematerialnych i prawnych na koniec roku obrotowego (wartość początkowa minus umorzenie)
1.	Licencje i prawa autorskie dotyczące oprogramowania komputerowego		
2.	Pozostałe wartości niematerialne i prawne		
	Wartość netto wartości niematerialnych i prawnych - ogółem		

Tabela 4. Zmiana wartości początkowej środków trwałych*

Lp.	Wyszczególnienie wg grup rodzajowych	Wartość początkowa -stan na - początek roku obrotowego	Zwiększenia					Zmniejszenia					Wartość początkowa -stan na koniec roku obrotowego (3+8-13)
			Nabycie	Przemieszczenia wewnętrzne	Aktualizacja	Inne zwiększenia	Zwiększenia ogółem (4+5+6+7)	Rozchód	Przemieszczenie wewnętrzne	Aktualizacja	Inne zmniejszenia	Zmniejszenia ogółem (9+10+11+12)	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1.	Wyszczególnić w kolejnych wierszach grupy rodzajowe												
	Wartość początkowa środków trwałych - ogółem												

*Wskazane oddzielne tabele dla: pozostałych środków trwałych – umarzanych jednorazowo, dóbr kultury, zbiorów bibliotecznych.

Tabela 5. Zmiana wartości umorzenia środków trwałych*

Lp.	Wyszczególnienie	Umorzenie -stan na początek roku obrotowego	Zwiększenia					Zmniejszenia					Umorzenia - stan na koniec roku obrotowego (3+8-13)
			Nabycie	Przemiesz- czenia wewnętrzne	Aktuali- zacja	Inne zwiększenia	Zwiększenia ogółem (4+5+6+7)	Rozchód	Przemiesz- czenie wewnętrzne	Aktuali- zacja	Inne zmniejszenia	Zmniej- szenia ogółem (9+10+11+12)	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1.	Wyszczególnić w kolejnych wierszach grupy rodzajowe												
	Wartość umorzenia środków trwałych - ogółem												

*Wskazane oddzielnie tabele należy prowadzić dla: pozostałych środków trwałych – umarzanych jednorazowo, dóbr kultury, zbiorów bibliotecznych.

Tabela 6. Zmiana wartości netto środków trwałych

Lp.	Wyszczególnienie	Wartość netto środków trwałych na początek roku obrotowego (wartość początkowa minus umorzenie)	Wartość netto środków trwałych na koniec roku obrotowego (wartość początkowa minus umorzenie)
1.	Wyszczególnić w kolejnych wierszach grupy rodzajowe		
	Wartość netto środków trwałych – ogółem		

2.2.1.2. Aktualna wartość rynkowa środków trwałych, w tym dóbr kultury – o ile jednostka dysponuje takimi informacjami

W wierszu 1.2. wykazuje się aktualną wartość rynkową środków trwałych, w tym dóbr kultury – o ile jednostka dysponuje takimi informacjami. Zatem wypełnienie tej pozycji w informacji dodatkowej ma charakter warunkowy, czyli będzie ona wypełniona pod warunkiem posiadania takich danych. Jeżeli jednostka dysponuje danymi dotyczącymi aktualnej wartości rynkowej środków trwałych, wówczas powinna uwzględnić w polityce rachunkowości konto pozabilansowe dla tych celów.

Przykładem posiadania aktualnej wartości rynkowej środków trwałych może być:

- 1) decyzja dotycząca ustalenia opłat za trwały zarząd, z której wynika aktualna wartość rynkowa nieruchomości, ustalona przez rzeczoznawców,
- 2) aktualna wartość stanowiąca podstawę ubezpieczenia,
- 3) dysponowanie operatem szacunkowym w celu np. sprzedaży środka trwałego.

2.2.1.3. Kwota dokonanych w trakcie roku obrotowego odpisów aktualizujących wartość aktywów trwałych odrębnie dla długoterminowych aktywów niefinansowych oraz długoterminowych aktywów finansowych

Ta pozycja wymaga zaprowadzenia ewidencji analitycznej odpisów aktualizujących dla poszczególnych składników aktywów trwałych. Aktywa trwałe są prezentowane w bilansie w wartości netto. Wartość początkowa środków trwałych jest pomniejszana nie tylko o wartość umorzenia, ale również o odpisy z tytułu trwałej utraty wartości. Dla aktywów niefinansowych w jednostkach budżetowych w praktyce na ogół nie dokonuje się odpisów z tytułu trwałej utraty wartości.

W przypadku wystąpienia odpisów aktualizujących wartość aktywów trwałych dane najlepiej przedstawić w tabeli zawierającej poniższe informacje:

- 1) wyszczególnienie,
- 2) stan na początek roku obrotowego,
- 3) zmiany w ciągu roku obrotowego (zwiększenia/zmniejszenia),
- 4) stan na koniec roku obrotowego.

Tabela 7. Odpisy aktualizujące wartość długoterminowych aktywów niefinansowych

Lp.	Wyszczególnienie długoterminowych aktywów niefinansowych objętych odpisami aktualizującymi	Stan odpisów aktualizujących na początek roku obrotowego	Zwiększenia odpisów aktualizujących w ciągu roku	Zmniejszenia odpisów aktualizujących w ciągu roku	Stan odpisów aktualizujących na koniec roku obrotowego (3+4-5)
1	2	3	4	5	6
	Ogółem				

Tabela 8. Odpisy aktualizujące wartość długoterminowych aktywów finansowych

Lp.	Wyszczególnienie długoterminowych aktywów finansowych objętych odpisami aktualizującymi	Stan odpisów aktualizujących na początek roku obrotowego	Zwiększenia odpisów aktualizujących w ciągu roku	Zmniejszenia odpisów aktualizujących w ciągu roku	Stan odpisów aktualizujących na koniec roku obrotowego (3+4-5)
1	2	3	4	5	6
	Ogółem				

2.2.1.4. Wartość gruntów użytkowanych wieczyscie

Grunty użytkowane wieczyscie są to grunty, których właścicielem jest Skarb Państwa lub JST, oddane jednostce w użytkowanie wieczyste na podstawie przepisów KC oraz GospNierU. Prawo wieczystego użytkowania gruntów wykazuje się w ewidencji bilansowej i prezentuje w aktywach bilansu. Wartość gruntów, które są użytkowane wieczyscie, należy ująć w ewidencji pozabilansowej. Dane wynikające z tej ewidencji powinny być podstawą do prezentacji w informacji dodatkowej.

Informacje dotyczące gruntów otrzymanych w wieczyste użytkowanie należy przedstawić w informacji dodatkowej w formie tabeli zawierającej poniższe informacje:

- 1) wyszczególnienie działki gruntowej (nazwa, numer działki, obręb),
- 2) powierzchnia,
- 3) wartość,
- 4) stan na początek roku,
- 5) zmiany stanu w ciągu roku (zwiększenia/zmniejszenia),
- 6) stan na koniec roku obrotowego.

Informacje dotyczące gruntów otrzymanych w wieczyste użytkowanie należy przedstawić w informacji dodatkowej w formie poniższej tabeli.

Tabela 9. Wartość gruntów użytkowanych wieczyscie

Lp.	Wyszczególnienie gruntów użytkowanych wieczyscie-dane identyfikujące grunt, tj. lokalizacja, nr działki i powierzchnia	Wartość gruntów użytkowanych wieczyscie – stan na początek roku obrotowego	Zwiększenia wartości gruntów użytkowanych wieczyscie w ciągu roku obrotowego	Zmniejszenia wartości gruntów użytkowanych wieczyscie w ciągu roku obrotowego	Stan wartości gruntów użytkowanych wieczyscie na koniec roku obrotowego (3+4-5)
1	2	3	4	5	6
	Ogółem				

2.2.1.5. Wartość nieamortyzowanych lub nieumarzanych przez jednostkę środków trwałych, używanych na podstawie umów najmu, dzierżawy i innych umów, w tym z tytułu umów leasingu

W wierszu 1.5. wykazuje się wartość nieamortyzowanych lub nieumarzanych przez jednostkę środków trwałych, używanych na podstawie umów najmu, dzierżawy i innych umów, w tym z tytułu umów leasingu. Te umowy charakteryzują się tym, że środki trwałe użytkowane na ich podstawie nadal pozostają w księgach ich właścicieli. Dane do wypełnienia tej pozycji powinny wynikać z ewidencji pozabilansowej.

Dane dotyczące wartości nieamortyzowanych lub nieumarzanych przez jednostkę środków trwałych, używanych na podstawie umów najmu, dzierżawy i innych umów, w tym z tytułu umów leasingu, należy przedstawić w informacji dodatkowej w formie tabeli zawierającej poniższe dane:

- 1) wyszczególnienie środków trwałych nieamortyzowanych lub nieumarzanych przez jednostkę środków trwałych, używanych na podstawie umów najmu, dzierżawy i innych umów, w tym z tytułu umów leasingu,
- 2) stan na początek roku obrotowego,
- 3) zmiany w ciągu roku obrotowego (zwiększenia/zmniejszenia),
- 4) stan na koniec roku obrotowego.

Dane dotyczące wartości nieamortyzowanych lub nieumarzanych przez jednostkę środków trwałych, używanych na podstawie umów najmu, dzierżawy i innych umów, w tym z tytułu umów leasingu, należy przedstawić w informacji dodatkowej w formie poniższej tabeli.

Tabela 10. Wartość nieamortyzowanych lub nieumarzanych przez jednostkę środków trwałych, używanych na podstawie umów najmu, dzierżawy i innych umów, w tym z tytułu umów leasingu

Lp.	Wyszczególnienie nieamortyzowanych lub nieumarzanych przez jednostkę środków trwałych, używanych na podstawie umów najmu, dzierżawy i innych umów, w tym z tytułu umów leasingu	Wartość na początek roku obrotowego	Zwiększenia w ciągu roku obrotowego	Zmniejszenia w ciągu roku obrotowego	Wartość na koniec roku obrotowego (3+4-5)
1	2	3	4	5	6
	Ogółem				

2.2.1.6. Liczba oraz wartość posiadanych papierów wartościowych, w tym akcji i udziałów oraz dłużnych papierów wartościowych

W wierszu 1.6. wykazuje się liczbę oraz wartość posiadanych papierów wartościowych, w tym akcji i udziałów oraz dłużnych papierów wartościowych.

Dane dotyczące wartości i ilości papierów wartościowych, w tym akcji i udziałów oraz dłużnych papierów wartościowych, należy przedstawić w informacji dodatkowej w formie tabeli zawierającej poniższe informacje:

- 1) wyszczególnienie papierów wartościowych z podziałem na ich rodzaje (np.: udziały, akcje, obligacje itp.),
- 2) stan na początek roku (ilość/wartość),
- 3) zwiększenia w ciągu roku obrotowego (ilość/wartość),
- 4) zmniejszenia w ciągu roku obrotowego (ilość/wartość),
- 5) stan na koniec roku obrotowego (ilość/wartość).

Dane dotyczące wartości i ilości papierów wartościowych, w tym akcji i udziałów oraz dłużnych papierów wartościowych, należy przedstawić w informacji dodatkowej w formie poniższej tabeli.

Tabela 11. Wartość posiadanych papierów wartościowych, w tym akcji i udziałów oraz dłużnych papierów wartościowych

Lp.	Wyszczególnienie papierów wartościowych z podziałem na ich rodzaje, np.: udziały, akcje, dłużne papiery wartościowe i inne papiery wartościowe	Stan na początek roku obrotowego		Zwiększenia w ciągu roku obrotowego		Zmniejszenia w ciągu roku obrotowego		Stan na koniec roku obrotowego	
		Ilość	Wartość	Ilość	Wartość	Ilość	Wartość	Ilość (3+5-7)	Wartość (4+6-8)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	Ogółem								

2.2.1.7. Dane o odpisach aktualizujących wartość należności, ze wskazaniem stanu na początek roku obrotowego, zwiększeniach, wykorzystaniu, rozwiązaniu i stanie na koniec roku obrotowego, z uwzględnieniem należności finansowych JST (stan pożyczek zagrożonych)

W wierszu 1.7. wykazuje się dane o odpisach aktualizujących wartość należności, ze wskazaniem stanu na początek roku obrotowego, zwiększeniach, wykorzystaniu, rozwiązaniu i stanie na koniec roku obrotowego, z uwzględnieniem należności finansowych JST (stan pożyczek zagrożonych). W tym celu należy zwiększyć szczegółowość analityki na koncie 290 „Odpisy aktualizujące należności” wg przyczyn zmian w odpisach aktualizujących, tj.:

- 1) zwiększeń odpisów aktualizujących w roku obrotowym,
- 2) wykorzystania odpisów aktualizujących,
- 3) rozwiązań odpisów aktualizujących.

Należy pamiętać, że w informacji dodatkowej stanowiącej element sprawozdania finansowego JST należy wykazać stan odpisów aktualizujących należności finansowe JST, tj. dotyczące zagrożonych pożyczek.

Wysokość odpisów aktualizujących należności należy zaprezentować w następującej szczegółowości:

- 1) wysokość odpisów aktualizujących wartość należności wg stanu na początek roku obrotowego,
- 2) wysokość odpisów aktualizujących wartość należności utworzonych w trakcie roku obrotowego,
- 3) wysokość wykorzystanych wcześniej utworzonych odpisów aktualizujących, wartość należności,
- 4) wysokość rozwiązanych odpisów aktualizujących wartość należności w związku z ustaniem przyczyny utraty wartości,
- 5) wysokość odpisów aktualizujących wartość należności wg stanu na koniec roku obrotowego.

Poniżej tabela zawierająca dane dotyczące zmian wysokości odpisów aktualizujących wartość należności.

Tabela 12. Odpisy aktualizujące wartość należności

Lp.	Wyszczególnienie wg grup należności	Stan odpisów aktualizujących na początek roku obrotowego	Zwiększenia odpisów aktualizujących w trakcie roku obrotowego	Zmniejszenia odpisów aktualizujących w trakcie roku obrotowego			Stan odpisów aktualizujących na koniec roku obrotowego (3+4-7)
				Wykorzystanie	Rozwiązanie odpisów aktualizujących (uznanie odpisów za zbędne)	Zmniejszenia razem (5+6)	
1	2	3	4	5	6	7	8
	Ogółem						

2.2.1.8. Dane o stanie rezerw według celu ich utworzenia na początek roku obrotowego, zwiększeniach, wykorzystaniu, rozwiązaniu i stanie końcowym

W wierszu 1.8. wykazuje się dane o stanie rezerw według celu ich utworzenia na początek roku obrotowego, zwiększeniach, wykorzystaniu, rozwiązaniu i stanie końcowym. Aby wykazać te dane, należy zwiększyć szczegółowość ewidencji na kontach, które służą do ewidencji rezerw. Wykorzystanie i rozwiązanie rezerw ewidencjonuje się na koncie 840 „Rezerwy i rozliczenia międzyokresowe przychodów”. Dlatego powinna być wprowadzona odpowiednia analityka do konta 840 „Rezerwy i rozliczenia międzyokresowe przychodów”, w podziale na:

- 1) zwiększenia rezerw w roku obrotowym,
- 2) wykorzystanie rezerw,
- 3) rozwiązanie rezerw,
- 4) stan na koniec roku obrotowego.

Dane dotyczące rezerw należy przedstawić w informacji dodatkowej w formie tabeli zawierającej poniższe dane:

- 1) stan na początek roku obrotowego,
- 2) zwiększenia w ciągu roku obrotowego,
- 3) zmniejszenia w ciągu roku obrotowego (wykorzystanie/rozwiązanie),
- 4) stan na koniec roku obrotowego.

Poniżej tabela zawierająca dane dotyczące rezerw.

Tabela 13. Dane o stanie rezerw

Lp.	Wyszczególnienie rezerw wg celu ich utworzenia	Stan rezerw na początek roku obrotowego	Zwiększenia rezerw w ciągu roku obrotowego	Zmniejszenia rezerw w ciągu roku obrotowego			Stan rezerw na koniec roku obrotowego (3+4-7)
				Wykorzystanie	Uznanie rezerw za zbędne - rozwiązanie	Zmniejszenia - razem (5+6)	
1	2	3	4	5	6	7	8
	Ogółem						

2.2.1.9. Podział zobowiązań długoterminowych wg pozycji bilansu o pozostałym od dnia bilansowego, przewidywanym umową lub wynikającym z innego tytułu prawnego, okresie spłaty: powyżej 1 roku do 3 lat, powyżej 3 do 5 lat, powyżej 5 lat

W wierszu 1.9. wykazuje się podział zobowiązań długoterminowych wg pozycji bilansu o pozostałym od dnia bilansowego, przewidywanym umową lub wynikającym z innego tytułu prawnego, okresie spłaty:

- 1) powyżej 1 roku do 3 lat,
- 2) powyżej 3 do 5 lat,
- 3) powyżej 5 lat.

W celu zapewnienia możliwości pokazania powyższych danych w informacji dodatkowej należy zwiększyć szczegółowość ewidencji kont, na których ewidencjonuje się zobowiązania długoterminowe, wg wyszczególnionych w informacji dodatkowej przedziałów czasowych.

Powyższe dane należy przedstawić w taki sposób, jak to zrobiono w poniższej tabeli.

Tabela 14. Długoterminowe zobowiązania wg okresu spłaty

Lp.	Wyszczególnienie zobowiązań wg pozycji bilansu	Okres spłaty									
		Powyżej 1 roku do 3 lat		Powyżej 3 do 5 lat		Powyżej 5 lat		Razem			
		Według stanu na:									
		początek roku obrotowego	koniec roku obrotowego	początek roku obrotowego	koniec roku obrotowego	początek roku obrotowego	koniec roku obrotowego	początek roku obrotowego	koniec roku obrotowego		
	Ogółem										

2.2.1.10. Kwota zobowiązań, w sytuacji gdy jednostka kwalifikuje umowy leasingu zgodnie z przepisami podatkowymi (leasing operacyjny), a wg przepisów o rachunkowości byłby to leasing finansowy lub zwrotny z podziałem na kwotę zobowiązań z tytułu leasingu finansowego lub leasingu zwrotnego

W wierszu 1.10. wykazuje się kwotę zobowiązań, w sytuacji gdy jednostka kwalifikuje umowy leasingu zgodnie z przepisami podatkowymi (leasing operacyjny), a wg przepisów o rachunkowości byłby to leasing finansowy lub zwrotny z podziałem na kwotę zobowiązań z tytułu leasingu finansowego lub leasingu zwrotnego

2.2.1.11. Łączna kwota zobowiązań zabezpieczonych na majątku jednostki, ze wskazaniem charakteru i formy tych zabezpieczeń

W wierszu 1.11. wykazuje się łączną kwotę zobowiązań zabezpieczonych na majątku jednostki, ze wskazaniem charakteru i formy tych zabezpieczeń. Należy uwzględnić wszystkie zabezpieczenia na majątku, tj. zarówno na trwałym, jak i obrotowym.

Kwotę zobowiązań zabezpieczonych na majątku jednostki należy przedstawić tak jak w poniższej tabeli.

Tabela 15. Kwota zobowiązań zabezpieczonych na majątku jednostki

Lp.	Kwota zobowiązań zabezpieczonych na majątku jednostki, z podziałem na rodzaj zobowiązania	Rodzaj zabezpieczenia na majątku	Kwota zabezpieczenia
	Ogółem		

2.2.1.12. Łączna kwota zobowiązań warunkowych, w tym również udzielonych przez jednostkę gwarancji i poręczeń, także wekslowych, niewykazanych w bilansie, ze wskazaniem zobowiązań zabezpieczonych na majątku jednostki oraz charakteru i formy tych zabezpieczeń

W wierszu 1.12. wykazuje się łączną kwotę zobowiązań warunkowych, w tym również udzielonych przez jednostkę gwarancji i poręczeń, także wekslowych, niewykazanych w bilansie, ze wskazaniem zobowiązań zabezpieczonych na majątku jednostki oraz charakteru i formy tych zabezpieczeń

Zobowiązania warunkowe powinny być ujęte w ewidencji pozabilansowej, w której należy zaprezentować poszczególne rodzaje zobowiązań warunkowych. Kwotę zobowiązań warunkowych należy przedstawić w informacji dodatkowej w formie tabeli zawierającej poniższe informacje:

- 1) wyszczególnienie wg rodzaju zobowiązań warunkowych,
- 2) stan na początek roku obrotowego zobowiązań warunkowych,
- 3) stan na koniec roku obrotowego zobowiązań warunkowych.

Poniżej znajduje się tabela, w której zaprezentowano zobowiązania warunkowe.

Tabela 16. Kwota zobowiązań warunkowych, w tym również udzielonych przez jednostkę gwarancji i poręczeń, także wekslowych, niewykazanych w bilansie, ze wskazaniem zobowiązań zabezpieczonych na majątku jednostki oraz charakteru i formy tych zabezpieczeń

Lp.	Wyszczególnienie wg rodzaju zobowiązań warunkowych	Wartość zobowiązań warunkowych wg stanu na:	
		początek roku obrotowego	koniec roku obrotowego
	Ogółem		

2.2.1.13. Wykaz istotnych pozycji czynnych i biernych rozliczeń międzyokresowych, w tym kwota czynnych rozliczeń międzyokresowych kosztów stanowiąca różnicę między wartością otrzymanych finansowych składników aktywów a zobowiązaniem zapłaty za nie

W tej pozycji, kierując się istotnością, należy wykazać istotne, czyli wybrane przez jednostkę, pozycje czynnych i biernych rozliczeń międzyokresowych. Na ogół jednostki sektora budżetowego nie dokonują tego rodzaju rozliczeń.

Dane dotyczące istotnych czynnych i biernych rozliczeń międzyokresowych należy przedstawić w formie tabelarycznej (tabela poniżej)

Tabela 17. Wykaz istotnych pozycji czynnych i biernych rozliczeń międzyokresowych

Lp.	Wyszczególnienie rodzaju rozliczeń międzyokresowych	Wartość rozliczeń międzyokresowych wg stanu na:	
		początek roku obrotowego	koniec roku obrotowego
	Rozliczenia międzyokresowe czynne*		
		
	Rozliczenia międzyokresowe czynne - razem		
	Rozliczenia międzyokresowe bierne		
		
	Rozliczenia międzyokresowe bierne - razem		
	Ogółem		

* Celowe wyodrębnienie, ze względu na ich specyfikę, kwoty czynnych rozliczeń międzyokresowych kosztów stanowiących różnicę między wartością otrzymanych finansowych składników aktywów a zobowiązaniem zapłaty za nie.

2.2.1.14. Łączna kwota otrzymanych przez jednostkę gwarancji i poręczeń niewykazanych w bilansie

W wierszu 1.14. wykazuje się łączną kwotę otrzymanych przez jednostkę gwarancji i poręczeń niewykazanych w bilansie. Ta pozycja wymaga prowadzenia ewidencji pozabilansowej. Te informacje można przedstawić w tabeli zawierającej:

- 1) wyszczególnienie wg rodzaju otrzymanych gwarancji i poręczeń niewykazanych w bilansie,
- 2) stan na początek roku obrotowego,
- 3) stan na koniec roku obrotowego.

Powyższe dane należy przedstawić w poniższej tabeli.

Tabela 18. Kwota otrzymanych przez jednostkę gwarancji i poręczeń niewykazanych w bilansie

Lp.	Wyszczególnienie wg rodzaju otrzymanych gwarancji i poręczeń niewykazanych w bilansie	Wartość otrzymanych przez jednostkę gwarancji i poręczeń niewykazanych w bilansie wg stanu na:	
		początek roku obrotowego	koniec roku obrotowego
	Ogółem		

2.2.1.15 Kwota wypłaconych środków pieniężnych na świadczenia pracownicze

W wierszu 1.15. wykazuje się kwotę wypłaconych środków pieniężnych na świadczenia pracownicze. W tym celu w ewidencji finansowo-księgowej należy wydzielić takie dane, rozbudowując np. analitykę kont.

W tej pozycji należy wykazać wartość: nagród jubileuszowych, odpraw emerytalnych i rentowych, świadczeń urlopowych i innych świadczeń pracowniczych.

2.2.1.16. Inne informacje

W tym punkcie powinny być prezentowane inne informacje stanowiące uzupełnienie informacji wykazywanych w części II w wierszach od 1.1 do 1.15., a więc głównie z danymi wykazywanymi w bilansie oraz w ewidencji pozabilansowej. Przykładowo można przedstawić szczegółowo wartość należności ujmowanych na jednym koncie, a prezentowanych w bilansie w kilku pozycjach.

2.2.2. Pozycje od 2.1. do 2.5.

2.2.2.1. Wysokość odpisów aktualizujących wartość zapasów

W wierszu 2.1. wykazuje się wysokość odpisów aktualizujących wartość zapasów. Jednostki budżetowe są zobowiązane do stosowania ostrożnej wyceny zapasów, z tym że na ogół gospodarka materiałowa w tych jednostkach nie jest rozbudowana i ta pozycja ma marginesowe znaczenie.

Wysokość odpisów aktualizujących wartość zapasów należy wykazać wg poszczególnych rodzajów zapasów, np. dla materiałów czy towarów.

Wysokość odpisów aktualizujących wartość zapasów można zaprezentować w następującej szczegółowości:

- 1) wysokość odpisów aktualizujących wartość zapasów wg stanu na początek roku obrotowego,
- 2) wysokość odpisów aktualizujących wartość zapasów utworzonych w trakcie roku obrotowego,
- 3) wysokość wykorzystanych wcześniej utworzonych odpisów aktualizujących wartość zapasów,

- 4) wysokość rozwiązanych odpisów aktualizujących wartość zapasów w związku z ustaniem przyczyny utraty wartości,
- 5) wysokość odpisów aktualizujących wg stanu na koniec roku obrotowego.

Zmiany wysokości odpisów aktualizujących wartość zapasów należy przedstawić w informacji dodatkowej w formie poniższej tabeli.

Tabela 19. Odpisy aktualizujące wartość zapasów

Lp.	Wyszczególnienie wg rodzaju zapasów	Stan odpisów aktualizujących na początek roku obrotowego	Zwiększenia odpisów aktualizujących w ciągu roku obrotowego	Zmniejszenia odpisów aktualizujących w ciągu roku obrotowego			Stan odpisów aktualizujących na koniec roku obrotowego (3+4-7)
				Wykorzystanie	Uznanie odpisów za zbędne	Zmniejszenia - razem (5+6)	
1	2	3	4	5	6	7	8
	Ogółem						

2.2.2.2. Koszt wytworzenia środków trwałych w budowie, w tym odsetki oraz różnice kursowe, które powiększyły koszt wytworzenia środków trwałych w budowie w roku obrotowym

W wierszu 2.2. wykazuje się koszt wytworzenia środków trwałych w budowie, w tym odsetki oraz różnice kursowe, które powiększyły koszt wytworzenia środków trwałych w budowie w roku obrotowym. Pozycja ta wystąpi w jednostkach, które we własnym zakresie, tj. własnymi siłami, budują budynki czy budowle lub wytwarzają maszyny i urządzenia. Zatem ta pozycja rzadko występuje w jednostkach budżetowych. W celu wykazania w tym wierszu odsetek i różnic kursowych, które składają się na koszt wytworzenia środków trwałych w budowie, należy je analitycznie wydzielić.

Informacje dotyczące tej pozycji należy przedstawić w informacji dodatkowej w formie poniższej tabeli.

Tabela 20. Koszt wytworzenia środków trwałych w budowie, w tym odsetki oraz różnice kursowe, które powiększyły koszt wytworzenia środków trwałych w budowie w roku obrotowym

Lp.	Wyszczególnienie środków trwałych w budowie realizowanych we własnym zakresie	Koszty poniesione w ciągu roku na budowę środków trwałych w budowie		
		Ogółem	W tym:	
			odsetki	różnice kursowe
	Ogółem			

2.2.2.3. Kwota i charakter poszczególnych pozycji przychodów lub kosztów o nadzwyczajnej wartości lub które wystąpiły incydentalnie

W wierszu 2.3. wykazuje się przychody i koszty zaliczane do 31.12.2015 r. do zysków i strat nadzwyczajnych, a obecnie do pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych. W tym wierszu wykazuje się również te z przychodów i kosztów działalności operacyjnej i finansowej, które w znaczący sposób różnią się od przeciętnego poziomu.

Wzory arkuszy wzajemnych rozliczeń

1) ARKUSZ WZAJEMNYCH ROZLICZEŃ - WYŁĄCZENIA DO BILANSU

Konto 976 - „Wzajemne rozliczenia między jednostkami” - **Należności**

Lp.	Nazwa i adres kontrahenta	Tytuł należności	Symbol konta syntetycznego	Kwota	Pozycja bilansu	Uwagi
1.						
2.						
Razem						

Konto 976 - „Wzajemne rozliczenia między jednostkami” - **Zobowiązania**

Lp.	Nazwa i adres kontrahenta	Tytuł zobowiązania	Symbol konta syntetycznego	Kwota	Pozycja bilansu	Uwagi
1.						
2.						
Razem						

**2) ARKUSZ WZAJEMNYCH ROZLICZEŃ - WYŁĄCZENIA DO RACHUNKU
ZYSKÓW I STRAT**

Konto 976 - „Wzajemne rozliczenia między jednostkami” - **Przychody**

Lp.	Nazwa i adres kontrahenta	Tytuł przychodu	Symbol konta syntetycznego	Kwota	Pozycja w rachunku zysków i strat	Uwagi
1.						
2.						
Razem						

Konto 976 - „Wzajemne rozliczenia między jednostkami” - **Koszty**

Lp.	Nazwa i adres kontrahenta	Tytuł kosztu	Symbol konta syntetycznego	Kwota	Pozycja w rachunku zysków i strat	Uwagi
1.						
2.						
Razem						

3) ARKUSZ WZAJEMNYCH ROZLICZEŃ DO ZESTAWIENIA ZMIAN W FUNDUSZU JEDNOSTKI

Konto 976 - „Wzajemne rozliczenia między jednostkami” - **Zwiększenia funduszu jednostki**

Lp.	Nazwa i adres kontrahenta	Tytuł operacji - dokument księgowy	Symbol konta syntetycznego	Kwota	Pozycja zestawienia zmian w funduszu jednostki	Uwagi
1.						
2.						
Razem						

Konto 976 - „Wzajemne rozliczenia między jednostkami” - **Zmniejszenia funduszu jednostki**

Lp.	Nazwa i adres kontrahenta	Tytuł operacji - dokument księgowy	Symbol konta syntetycznego	Kwota	Pozycja zestawienia zmian w funduszu jednostki	Uwagi
1.						
2.						
Razem						